



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Casvvm Conscientiae De Sacramentis

Gretser, Jacob

Ingolstadii, 1611

Antipharmacum ex Hunnio Tract. de Sacramentis in genere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40295

Deum imponere ſuis creaturis nomina; nos, qui homines ſumus, non debere indere nomina rebus diuinis. Et infrà: Agè animicida, tu & ſpiritus peccati, ſatemur quidem Deum non dixiſſe Sacramentum, nec praecepiſſe, vt Sacramentũ diceretur; ſed dic nobis contrà, vbi prohibuit Sacramentum dici? Quis ergò tibi dedit poteſtatem prohibendi, quod Deus non prohibet? An non eſt verus animicida, qui ſe ponit loco Dei ſuper nos, & aufert noſtram libertatem? Ac deinde aſſerit, & probat, licere vti hoc nomine, imò & oportere vti. Quæ omnia non magis contra Carolſtadium pugnant & Zuuinglium, quàm contra ipſum Lutherum, à quo illi contemptum huius nominis didicerant.

*Antipharmacum ex Hunnio Tract.
de Sacramentis in genere.*

QVOD vocabulum Sacramenti in ſcriptura, baptiſmo vel cœnæ non tribuitur, hoc nihil derogat rei; nam nec vox Trinitatis, perſonæ, diuinitus, vniõnis hypſtatica, Communionis Idiomatum, atque alia ferè innumera, quarum in Articulorum explicatione uſus eſt, totidem reperiuntur literis aut ſyllabis in ſcriptura; atque nihilominus, quia res in Dei verbo fundata eſt, rectè ac meritò iis ad declaranda regni caeſtis myſteria vitur Eccleſia. Sic quoq; vox Sacramenti, ad rei, quæ ſacris literis traditur, explicationem valdè eſt accommodata & appoſita. Itaque licet nec Circumciſionis Sacramentum, nec Agni Paſchalis ritus, nec Baptiſmi actio, nec Cœna Eucharistica myſterium alibi in ſcripturis diſerta voce appelletur Sacramentũ; nobis tamen ſatis, quod hæc caremonia, ritus & actiones myſtica reipſa ſic comparata ſunt, vt Sacramenti nomen atq; deſinitio in eas maximè quadret.

Quæritur II. Quid sit Sacramentum? Ad hanc quæstionem breuiter nihil responderi potest, quæ tot esse definitiones quot capita; vt te docebunt Sectariorum scripta; nominatim illa, quæ lib. 1. de Theologia Calvinistarum ex variis Nouatoribus comportauit Schlüsselburgius. Lege Bellarminum lib. 1. de Sacramentis in Genere cap. 14. Hunc labyrinthum in præsentem intrare non lubet.

Quæritur III. Quot sint Sacramenta? Respondet Lutherus in Captiuitate Babylonica, capite de Eucharistia: *Mibi neganda sunt principio septem sacramenta, & tantum tria pro tempore ponenda.* Dicit pro tempore; quia vtrū tria retenturus esset, nondum firmiter constituerat.

Quæritur IV. Quæ nam sint tria illa sacramenta, quæ Lutherus pro tempore statuerit. Respondeo, esse *baptismum, panem, pœnitentiam.*

Quæritur V. Quandiu iste ternarius sacramentorum numerus pro tempore durauerit. Respondeo, vix eo vsq; donec dixit, sibi pro tempore tria tantum sacramenta esse ponenda: nam statim subiunxit: *Quanquam si vsu scripturæ loqui velim, non nisi unum sacramentum habeam, & tria signa sacramentalia.* Ergo scripturæ vel, vt rectius loquar, phantasia sue phrasin & vestigia sequendo, Lutherus vnū dumtaxat sacramentum agnouit.

Quæritur VI. An Lutherus interdum duo tantum statuerit sacramenta, idque pro tempore. Respondetur affirmatiuè; nam in libro ad Waldenses de Eucharistia tom. 2. Ien. Germ. disertè scribit: *Scripturam tantum duo sacramenta nosse, Baptismum videlicet & Eucharistiam.* In qua sententia Calvinistæ omnes constanter persistunt.

Quæritur VII. Quid Philippus tam fidus Lutheri parastata de numero Sacramentorum senserit. Respondeo, hoc indicare hæc eius verba in Locis, Anno 1523.

Argen-

Argentorati excuſis, cap. de ſignis. Duo ſunt ſigna (ſacramenta) à Chriſto in Euangelio inſtituta; baptiſmus, & participatio menſæ Domini.

Quæritur VIII. Vtrum Philippus in hac ſententia perſtiterit. Reſpondeo; Nequaquam. In Locis enim Corpori Doctrinæ inſertis ita ſcribit: *Cum vocabulum ſacramenti de ceremoniis intelligitur inſtitutis in prædicatione Chriſti; numerentur hæc ſacramenta. Baptiſmus, Cæna, Abſolutio, &c. Mihi maximè placet etiam addi Ordinationem, id eſt, vocationem ad miniſterium Euangelij, & publicam eius vocationis approbationem.* Edit. Lips. 1560.

Quæritur IX. Num Philippus abſque vlla mutatione in hac ſua opinione perſeuerauerit. Reſpondetur negatiuè. Nam contra Articulos Bauaricæ Inquiſitionis ita ſcribit: *Cum ſacramenta nominentur actiones à Deo inſtituta, &c. affirmo hæc duo, baptiſmum & cænam Domini eſſe ſacramenta, ſi quis etiam abſolutionem vult nominare ſacramentum, non repugno. Bene facis, alioqui tibi ipſe repugnare.*

Alij ex Lutheri & Philippi Schola Prædicantes hodierno adhuc die inter ſe de numero ſacramentorum litigant: alijs duo, alijs tria; alijs quaterna ſacramenta ſtauentibus. Hunnius Tract. de Sacramentis breuiter duo ponit cum Calviniſtis, *Baptiſmum & Cænam*: memor nimirum Hunnius fuit tritiilius; *Quod poteſt fieri per pauciora, non debet fieri per plura*: præſertim cum ipſe Lutherus vnum ſolum modo ſacramentum agnouerit, ſi quis ſcripturæ phraſin ad viuum reſecare, & præſè premere velit.

Quæritur X. Vtrum ſacramenta conferant gratiam. Reſpondet Lutherus in Articulo ſuo primo: *Heretica eſt, ſed uſitata ſententia, ſacramenta noua legis dare gratiam illis, qui non ponunt Obicem.*